

11 DEC 2006

Het Groene Woud 1 Middelburg Postadres: postbus 165 4330 AD Middelburg
 telefoon (0118) 63 17 00 fax (0118) 63 47 56

*Vko Spofel
 K.A.J. Madras
 1000 - Middelburg
 Provincie*

Provincie Zeeland

bericht op brief van: 17/07/2006
 uw kenmerk: 2006009909
 ons kenmerk: RMW0614105 / NB.06.009
 afdeling: Landelijk Gebied en Water

Waterschap Zeeuwse Eilanden
 t.a.v. [redacted]
 Postbus 1000
 4330 ZW MIDDELBURG

bijlage(n): -

behandeld door: [redacted]

doorkiesnummer: [redacted]

onderwerp: vergunning ex artikel 19d van de
 Natuurbeschermingswet 1998 verbetering
 steenbekleding Sloehavendam / Schorerpolder

verzonden: - 6 DEC. 2006

Middelburg, 5 december 2006

Geachte heer [redacted],

WATERSCHAP ZEEUWSE EILANDEN		ACTIE	INFO
PROJECTBUREAU ZEEWERINGEN			
IN			
DATUM ONTVANGST			
PROJECTMANAGER			
MANAGER PROJECTBEHEERSING			
SECRETARIAAT			
TECHNIEK ADVISOR			
OMGEVINGSMANAGER			
PROJECTSECRETARES			
CONTRACTMANAGER			
TECHNIEK Disciplines Ontwerp			
TECHNIEK Disciplines Uitvoering			
TECHNIEK Adviseur Toezicht			
ARCHIEF nr. 2006-B-06212			
CIRCULATIE MAP			

1. Inleiding

In uw bovengenoemde brief, die op 18 juli 2006 is ontvangen, verzoekt u vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor werkzaamheden ter verbetering van de steenbekleding dijktraject Westelijke Sloehaven en Schorerpolder in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Ter onderbouwing van uw aanvraag heeft u het rapport "Planbeschrijving Verbetering gezette steenbekleding Sloehavendam/Schorerpolder" en "Passende beoordeling Westelijke Sloehavendam en Schorerpolder" meegezonden.

De ontvangst van uw aanvraag is op 28/07/2006 (kenmerk RMW0608715) bevestigd.

Bij brief van 3 oktober 2006 (kenmerk: RMW0611380) hebben wij de termijn van afhandeling verlengd met 13 weken.

2. De aanvraag

U vraagt vergunning aan voor het uitvoeren van noodzakelijke werkzaamheden aan het dijktraject Westelijke Sloehavendam en Schorerpolder.

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een steenbekleding. Uit waarnemingen van het waterschap en onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat in Zeeland deze steenbekleding onvoldoende tegen zeer zware stormen bestand is. Anders gezegd: de steenbekleding is in veel gevallen te licht en voldoet niet aan de veiligheidsnorm.

Om dit probleem op te lossen is in 1996 het project Zeeweringen gestart. Hierin werken Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen samen. Daarvoor is het projectbureau Zeeweringen in het leven geroepen. Het doel is de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren op de plaatsen waar dat nodig is. Andere aspecten van de sterkte van de dijk worden in principe buiten beschouwing gelaten.

Het te verbeteren dijktraject bestaat uit de beide zijden van de Westelijke Sloehavendam en een aansluitend stuk van de Schorerpolder. De Sloehaven, ook wel de Haven Vlissingen-Oost genoemd, is een buitendijks industrieterrein tussen de zuidpunt van Walcheren en Zuid-Beveland. De Westelijke Sloehavendam zorgt, samen met de Oostelijke Sloehavendam voor een sterke reductie van de golfaanval op het achterliggende haventerrein en de achterliggende waterkeringen. De dam is daarom een wezenlijk onderdeel van de primaire waterkering.

1000

010506 2006 PZDB-B-06212

oedijkvergunning ex art 19d Natuurbeschermingswet :

010506 2006 PZDB-B-06212

De dam sluit tussen dijkpaal 718 aan de binnenzijde en dijkpaal 719 aan de buitenzijde aan op de Schorerpolder en heeft een eigen dijkpaalnummering. Die loopt van 718-01 bij de aansluiting op de Schorerpolder tot 718-12 op de Kop van de Dam. De nummers gelden voor beide zijden van de dam.

Het dijktraject is in eigendom en beheer van het Waterschap Zeeuwse Eilanden.

3. Beschrijving van de ingreep

Het uit te voeren werkzaamheden bestaan in hoofdzaak uit:

- verwijderen van granietblokken boven de basaltzetting en verwijderen van grasbekleding tot aan de kruin;
- aanbrengen of verzwaren van de kreukelberm met breuksteen en gietasfalt, en plaatsen houten teen-schot;
- herplaatsen van aanwezige betonblokken;
- aanbrengen van steenzetting van betonzuilen tot aan de kruin;
- herzetten van basaltzuilen en vol en zat gieten met asfaltmastiek;
- aanbrengen van overlaging op bestaande glooiing;
- overlagen van de boventafel met breuksteen, en vol en zat penetreren met gietasfalt;
- verharderen onderhoudspad op de berm met fosforslakken op geotextiel en daarop grindasfaltbeton;
- bekleden kruin met waterbouwasfaltbeton (met ontluichtingsgaten).

Het dijktraject is in 7 deelgebieden onderverdeeld. Per gebied is bekeken welke van de bovengenoemde werkzaamheden noodzakelijk zijn.

Tussen 1 oktober en 1 april mag de glooiing niet worden opgebroken. De kans dat er schade optreedt als gevolg van de weersomstandigheden is dan te groot.

4. Beschrijving van de kwalificerende waarden en instandhoudingsdoelstellingen

4.1. Westerschelde & Saeftinghe

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtervorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, bij eb droogvallende zand- en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorregebied van ons land: het Verdrongen Land van Saeftinghe. Door het grote getijverschil bevat het Verdrongen Land van Saeftinghe zeer hoge oeverwallen en brede geulen. Buitengaats ligt de verzande slufte van de Verdrongen Zwarte Polder nog in het gebied. In het mondingsgebied is verder nog sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijks liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder.

Westerschelde & Saeftinghe behoort tot het Natura2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Westerschelde is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De Westerschelde is onder de Vogelrichtlijn aangewezen vanwege de aanwezigheid van schorren, slikken, platen en ondiep water die als geheel het leefgebied vormen van een aantal in artikel 4 van de Richtlijn bedoelde vogelsoorten. Het is een watergebied dat het leefgebied vormt van soorten van Bijlage I van de Vogelrichtlijn (art. 4.1) en tevens fungeert als broed-, rui-, overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (art. 4.2). De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel is ontstaan dat voorziet in de beschermingsbehoefte met betrekking tot het voortbestaan en/ of voortplanten van bedoelde vogelsoorten.

4.2. Instandhoudingsdoelstellingen

In 2000 zijn delen van de Westerschelde krachtens de richtlijn inzake het behoud van de Vogelstand (79/409/EEG) aangewezen als speciale beschermingszone.

In 2003 is de gehele Westerschelde overeenkomstig artikel 4, lid 1 van de Habitatrichtlijn aangemeld als speciale beschermingszone. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld.

In juni 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Natura 2000 Contourennotitie uitgebracht waarin de kaders voor de Natura 2000-doelen worden aangegeven. In deze notitie worden voor de doelen een aantal hoofdlijnen geformuleerd zoals:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

De doelen zijn uitgewerkt in het doelendocument van juni 2006 en het ontwerpbesluit Westerschelde & Saefinghe dat op 27 november 2006 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is ondertekend.

Voor de Westerschelde zijn in het doelendocument de volgende kernopgaven geformuleerd:

- verbetering kwaliteit estuarium (ruimte, verhouding tussen deelsystemen/laag productieve en hoogproductieve onderdelen)
- behoud van verbinding met Schelde ten behoeve van paaifunctie voor fint in België
- behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen) voor bontbekplevier, strandplevier, kluut, grote en dwergstern, visdief en grijze zeehond
- herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats
- Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis, broedvogels (kluut, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje), schorren en zilte graslanden (binnendijks) en als hoogwatervluchtplaats

De kernopgaven zijn in het ontwerpbesluit Westerschelde & Saefinghe nader vertaald in instandhoudingsdoelen en doelen per habitattypen en soort. In het ontwerpbesluit van 27 november 2006 zijn voor de Oosterschelde voor de volgende habitattypen en soorten doelen opgenomen:

• H1110 Permanent met zeewater van geringe diepte overstroemde zandbanken	• A050 Smient – n
• H1130 Estuaria	• A051 Krakeend – n
• H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> spp. en andere zoutminnende planten	• A052 Wintertaling – n
• H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie	• A053 Wilde eend- n
• H1330 Atlantische schorren	• A054 Pijlstaart – n
• H2110 Embryonale wandelende duinen	• A056 Slobeend – n
• H2120 Wandelen duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ('witte duinen')	• A069 Middelste zaagbek – n
• H2160 Duinen met <i>Hippophaë rhamnoides</i>	• A075 Zeearend - n
• H2190 Vochtige duinvalleien	• A081 Bruine kiekendief – b
	• A103 Slechtvalk – n
	• A130 Scholekster – n
	• A132 Kluut – b, n
	• A137 Bontbekplevier - b,n
	• A138 Strandplevier – b, n
	• A140 Goudplevier – n
	• A141 Zilverplevier – n
	• A142 Kievit
	• A143 Kanoet – n
	• A144 Drieteenstrandloper – n
	• A149 Bonte strandloper – n
	• A157 Rosse grutto – n
	• A160 Wulp – n
	• A161 Zwarte ruiter – n
	• A162 Tureluur – n
	• A164 Groenpootruiter - n
	• A169 Steenloper – n
	• A176 Zwartkopmeeuw – b
	• A191 Grote stern – b

voor de habitattoorten:

- H1014 Nauwe korfslak
- H1095 Zeeprrik
- H1099 Rivierprrik
- H1103 Fint
- H1365 Gewone zeehond
- H1903 Groenknolorchis

en voor de vogelsoorten:

- A005 Fuut – n
- A026 Kleine zilverreiger – n
- A034 Lepelaar – n
- A041 Kolgans – n
- A043 Grauwe gans – n
- A048 Bergeend – n

- A193 Visdief – b
 - A195 Dwergstern – b
 - A272 Blauwborst – b
- b: broedvogel; n: niet-broedvogel*

De doelen per habitattypen luiden:

- Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken: Behoud oppervlakte en kwaliteit permanent overstroomde zandbanken, Noordzee-kustzone (subtype B).
- Estuaria: Uitbreiding oppervlakte en verbetering van kwaliteit.
- Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende planten: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, zeekraal (subtype A) en behoud van oppervlakte en kwaliteit zilte pionierbegroeiingen, zeevetmuur (subtype B).
- Schorren met slijkgrasvegetatie: Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- Atlantische schorren: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit schorren en zilte graslanden, buitendijks (subtype A), en behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, binnendijks (subtype B).
- Embryonale wandelende duinen: Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- Wandelen duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ('witte duinen'): Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- Duinen met *Hippophaë rhamnoides*: Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- Vochtige duinvalleien: Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B).

De doelen per habitatsoort luiden:

- Nauwe korfslak: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- Zeeprrik: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Rivierprrik: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Fint: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
- Gewone zeehond: Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten behoeve van een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.
- Groenknolorchis: Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

De doelen voor broedvogelsoorten luiden:

- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van: bruine kiekendief ten minste 20 paren en blauwborst ten minste 450 paren.
- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van: kluut ten minste 2.000 paren, bontbekplevier ten minste 100 paren, strandplevier ten minste 220 paren, zwartkopmeeuw tenminste 400 paren, grote stern ten minste 4.000 paren, visdief ten minste 6.500 paren en dwergstern ten minste 300 paren.

De doelen voor niet-broedvogelsoorten luiden:

- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van: fuut gemiddeld 100 vogels (seizoensgemiddelde), kleine zilverreiger gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde), lepelaar gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde), kolgans gemiddeld 380 vogels (seizoensgemiddelde), grauwe gans gemiddeld 16.600 vogels (seizoensgemiddelde), bergeend gemiddeld 4.500 vogels (seizoensgemiddelde), smient gemiddeld 16.600 vogels (seizoensgemiddelde), krakeend gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde), wintertaling gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde), kluut gemiddeld 540 vogels (seizoensgemiddelde), bontbekplevier gemiddeld 430 vogels (seizoensgemiddelde), strandplevier gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde), goudplevier gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde), zilverplevier gemiddeld 1.500 vogels (seizoensgemiddelde), Kievit gemiddeld 4.100 vogels (seizoensgemiddelde), kanoet gemiddeld 600 vogels (seizoensgemiddelde), drieteenstrandloper gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde), bonte strandloper gemiddeld 15.100 vogels (seizoensgemiddelde), rosse grutto gemiddeld 1.200 vogels (seizoensgemiddelde), wulp gemiddeld 2.500 vogels (seizoensgemiddelde), zwarte ruiters gemiddeld 270 vogels (seizoensgemiddelde), tureluur gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde), groenpootruiter gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde) en steenloper gemiddeld 230 vogels (seizoensgemiddelde).

Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de 'oude doelen'). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betref-

fen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. De oude doelen gelden, voor zover deze betrekking hebben op het Natura2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe voor de deelgebieden 'Verdronken Zwarte Polder', 'Schor van Waarde' en het 'Verdronken land van Saeftinghe'.

Totdat de definitieve aanwijzingsbesluiten van de Natura2000-gebieden zijn vastgesteld zullen wij deze instandhoudingsdoelstellingen, in samenhang met het onder punt 6 vastgestelde beleid, als toetsingskader voor de vergunningaanvraag beschouwen.

5. Wettelijk kader

Per 1 oktober 2005 zijn een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 alsmede de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen in werking getreden.

Artikel 2 lid 1 bepaalt dat, voor zover niet anders bepaald, onder gedeputeerde staten wordt verstaan gedeputeerde staten van de provincie waarin gebieden als bedoeld in artikel 10a of natuurmonumenten of landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten of beschermde landschapsgezichten geheel of grotendeels zijn gelegen.

Artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet bepaalt dat Onze Minister gebieden aanwijst ter uitvoering van richtlijn (EEG) nr. 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrichtlijn).

Het tweede lid van artikel 10a bepaalt dat een besluit als bedoeld in het eerste lid, de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Tot de instandhoudingsdoelstelling behoren in ieder geval:

- a. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de leefgebieden, voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 79/409 of
- b. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de natuurlijke habitats of populaties in het wild levende dier- en plantensoorten voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 92/43.

In het derde lid van artikel 10a is aangegeven dat de instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, mede betrekking kan hebben op doelstellingen ten aanzien van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied, anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 12 eerste lid, bepaalt dat in geval van dringende noodzaak Onze Minister bij besluit een natuurmonument ten aanzien waarvan overeenkomstig artikel 11 een besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument wordt voorbereid reeds voorlopig als zodanig kan aanwijzen voordat de procedure, bedoeld in de artikelen 11 en 13 is voltooid.

Artikel 12, derde lid, geeft aan dat het eerste en tweede lid van artikel 12 van overeenkomstige toepassing zijn op gebieden als bedoeld in artikel 10a, eerste lid.

Op grond van artikel 19d, eerste lid, is het verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van Gedeputeerde Staten projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Volgens artikel 19e houden Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, en
- b. met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheersplan.

Artikel 19f bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover Gedeputeerde Staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een op grond van artikel 10a, eerste lid, of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling maakt van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.

Artikel 19g, eerste lid, geeft aan dat een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, slechts kan worden verleend indien Gedeputeerde Staten uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 19f, eerste lid, zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet zullen worden aangetast.

Volgens artikel 19l, eerste lid, neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de instandhouding van een gebied aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10a, eerste lid of waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12.

De zorg, bedoeld in artikel 19l, eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, voor zover het een gebied betreft, aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid, dan wel gelet op de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, nadelige gevolgen voor het gebied, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Volgens artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de besluiten van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998.

6. Beleid

De Habitatrichtlijngebieden zijn nog niet conform artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de door Nederland aangemelde Habitatrichtlijngebieden op de communautaire lijst geplaatst. Totdat de formele aanwijzingsprocedure is voltooid, kan artikel 6 van de Habitatrichtlijn worden nagekomen met een beroep op de rechtstreekse werking, of door de artikelen 19d en verder, richtlijnconform te interpreteren. Ingevolge de brief van Minister Veerman van 1 september 2006 (TRCJZ/2006/2808) aan de Tweede Kamer, houdt dit laatste in dat de woorden "een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid" ruim worden geïnterpreteerd en dat daaronder ook wordt begrepen een gebied dat op de communautaire lijst is geplaatst.

Delen van de Westerschelde zijn door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bij besluit van 24 maart 2000 (nr. N/2000/330) krachtens de Vogelrichtlijn aangewezen als speciale beschermingszone.

In 2003 is de Westerschelde door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit overeenkomstig artikel 4, lid 1 van de Habitatrichtlijn bij de Europese Commissie aangemeld als speciale beschermingszone.

Op grond van het bepaalde in artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, dient de Westerschelde aangemerkt te worden als Natura 2000-gebied (artikel 10a Natuurbeschermingswet 1998).

In 1991 is voor het gebied het Beleidsplan Westerschelde vastgesteld. In de hoofddoelstelling worden economische ontwikkelingsmogelijkheden gekoppeld aan een situatie waarbij natuurfuncties gehandhaafd of hersteld kunnen worden en potentiële natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld. Het belang van de waterkering dient daarbij te worden gewaarborgd.

De in 2001 door Nederland en Vlaanderen gezamenlijk opgestelde Lange termijnvisie voor het Schelde-estuarium stelt instandhouding van de fysieke systeemkenmerken van het estuarium als uitgangspunt voor beheer en beleid.

In december 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ambtelijke concepten van het Natura 2000 doelendocument en zgn. gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-

gebieden, waaronder de Westerschelde, aan overheden en maatschappelijke organisaties voor commentaar voorgelegd. In het doelendocument zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen, zoals Duinen en Noordzee, Waddenzee, Delta, geformuleerd. Dit doelendocument is inmiddels in juni 2006 vastgesteld. Op 27 november 2006 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de ontwerpbesluiten voor 111 Natura2000-gebieden, waaronder de Westerschelde, ondertekend. In deze ontwerpbesluiten zijn de kernopgaven nader uitgewerkt in voorlopige algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten. Het Natura2000 doelendocument en het ontwerpbesluit voor de Westerschelde worden in de overweging bij de aangevraagde vergunning betrokken.

7. Advisering en inspraak

Een afschrift van uw verzoek is verzonden naar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Vlissingen. Daarnaast hebben wij ten aanzien van uw verzoek Vogelbescherming Nederland en de Zeeuwse Milieufederatie in de gelegenheid gesteld een zienswijze ten aanzien van uw verzoek naar voren te brengen. Hiertoe is een ontwerpbesluit toegezonden.

Geen van de bovengenoemde belanghebbenden hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het inbrengen van een zienswijze.

8. Overwegingen

Ten aanzien van uw verzoek hebben wij het volgende overwogen.

De aanvraag dient te worden getoetst aan de uitgangspunten van de Natuurbeschermingswet 1998 en aan het hierboven beschreven beleid. Door deze instrumenten gezamenlijk ontstaat een beschermingskader voor de wezenlijke kenmerken van de waarden van het betrokken Natura 2000-gebied Westerschelde.

8.1. Passende beoordeling

Op 7 september 2004 heeft het Europees Hof van Justitie (hierna: Hof) uitspraak gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing betreffende de uitleg van artikel 6 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, de Habitatrichtlijn. Overwegingen uit het arrest van het Hof maken duidelijk dat, indien een plan of project geen significante gevolgen heeft voor een gebied, het maken van een passende beoordeling niet nodig is. Het Hof geeft in relatie tot artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn in haar uitspraak van 7 september 2004 de mogelijkheid weer dat een plan of project gevolgen voor de relevante specifieke instandhoudingsdoelstellingen kan meebrengen, zonder dat dit ook direct significante effecten op deze specifieke instandhoudingsdoelstellingen zal (kunnen) sorteren.

Bij het vervangen van de huidige dijkbekleding is er sprake is van een ingreep in het natuurlijk milieu. De werkzaamheden houden niet direct verband met het beheer en zijn ook niet nodig voor het beheer van de speciale beschermingszone. In het bij de aanvraag gevoegde rapport van Grontmij Nederland BV wordt geconstateerd dat de uit te voeren werken mogelijk significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied en dat een passende beoordeling uitgevoerd moet worden om dit vast te stellen. In het bedoelde rapport is deze passende beoordeling opgenomen; hierin worden de versturende effecten op de natuurlijke waarden van het gebied en de mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen beschreven.

8.2. Effecten op natuurwaarden

Bij het uitvoeren van de dijkverbeteringswerken is er een kans dat vogels en andere beschermde dieren verstoord worden en dat habitats beschadigd of vernietigd worden. Bij het beoordelen van de effecten wordt ingegaan op tijdelijke effecten tijdens de aanlegfase en mogelijk permanente effecten door de gewijzigde inrichting en door een toenemend recreatief gebruik van de nieuwe onderhoudsweg. Het laatste is geen doel op zich, maar een gevolg van de betere bereikbaarheid van de weg in deze toegankelijke zone.

8.1.1 Effecten op broedvogels

Voor de verstoring van vogels wordt in het rapport van Grontmij uitgegaan van een gemiddeld maximale verstoringafstand van circa 200 meter. Binnen 200 meter van de dijk, de transportroute en opslagplaats, broeden geen kwalificerende broedvogels. Verstoring van broedlocaties wordt dan ook niet verwacht.

Naast de mogelijkheden van het gebied als broedlocatie is het gebied ook van belang als foerageergebied voor de broedende vogels. Ten aanzien van de visetende broedvogels is er geen sprake van verlies aan foerageergebied aangezien de werkzaamheden alleen ten koste gaan van slik en niet van ondiep water. Voor andere soorten geldt dat het oppervlakteverlies aan foerageergebied relatief gering is (0,5 ha) in relatie tot de totaal beschikbare oppervlakte in de directe omgeving c.q. de Westerschelde. De effecten worden vanuit dit oogpunt als niet-significant beoordeeld.

Naast het oppervlakteverlies van foerageergebied vindt er tevens verstoring van foeragerende vogels plaats door het uitvoeren van werkzaamheden, transport en opslag.

Van de kwalificerende broedvogels zijn er enkele individuen in mei in de strook van 200 meter foeragerend waargenomen. Van de visdief zijn de aantallen hoger, met maximaal 45 individuen in mei. Deze foerageren in de laagst gelegen delen van het dijktraject, waar het langst open water aanwezig is. Uit waarnemingen is bekend dat de verstoringafstand van foeragerende visdieven beperkt is en slechts tientallen meters beslaat. Het is dan ook niet te verwachten dat de dijkverbeteringswerkzaamheden, gezien de beperkte verstoring in afstand en tijd, zullen leiden tot aantasting van het foerageergebied voor deze soort.

8.1.2 Effecten op de functie hoogwatervluchtplaats (hvp)

De verstoring van de werkzaamheden op overtijdende vogels is bepaald door de som van het aantal waargenomen vogels tijdens hoogwater te vergelijken met de som van de aantallen vogels zoals door RIKZ geteld tijdens de trajecttellingen in diezelfde maanden. Uit de berekening blijkt, dat de maximale verstoring van de dijkwerkzaamheden op overtijdende kwalificerende soorten minder dan 0,1% van de totale Westerscheldepopulatie beslaat. Hiermee kunnen de effecten mede gezien de aanwezigheid van goede uitwijkplaatsen om te overtijen in de directe omgeving als niet-significant worden beschouwd.

8.1.3 Effecten op de functie van het buitendijs gebied als foerageergebied

Gezien de hoge recreatiedruk op dit dijktraject wordt er door vogels in de directe omgeving van de dijk niet veel gevoerageerd. In het rapport van Grontmij wordt uitgegaan van een verstoring van circa 200 meter. Aan de hand van tellingen, waarbij is gekeken naar de aantallen en de foerageertijd, zijn er berekeningen uitgevoerd met betrekking tot de verstoring.

De kluut, zilverplevier en bergeend zijn tijdens de laagwatertellingen in de werkperiode slechts in geringe aantallen of niet op het traject van de werkzaamheden, het transport en opslag, waargenomen. Gezien de geringe aantallen in relatie tot de omvang van de Westerscheldepopulatie, die niet afnemend is, zijn er geen significante effecten op de gunstige staat van instandhouding van de populatie van deze soorten.

Van de scholekster, bontbekplevier, wulp en bonte strandloper zijn de aantallen iets hoger maar niet meer dan enkele tientallen. Op populatiebasis van de Westerschelde komt dit niet boven 0,1%.

Wat betreft de tureluur gaat het om iets grotere aantallen op populatiebasis maar betreft het alsnog maar 0,2% van de zomerpopulatie van de Westerschelde. Gezien de beperkte foerageertijd die door de aanwezige vogels langs het traject wordt doorgebracht en de goede uitwijkmogelijkheden worden de aantalpercentages van mogelijk verstoorde vogels als niet-significant beschouwd.

8.1.4 Effecten op overige kwalificerende soorten

Overige kwalificerende soorten komen in de directe omgeving van het dijktraject niet voor met uitzondering van een incidenteel rondzwervende jonge zeehond. Rustplaatsen voor zeehonden zijn niet aanwezig.

8.1.5 Effecten op habitattypen

Bij de uitvoering van de dijkversterkingswerkzaamheden treedt er lokaal habitatverlies op als gevolg van ophoging en asfaltpenetratie van de kreukelberm in stroken. Het verlies betreft droogvallend slik aan de binnenzijde van de havendam, waar het slik de aanwezige kreukelberm bedekt. In deelgebied 7 wordt de kreukelberm onder het schor niveau aangebracht hierdoor ontstaat een verlies van 0,2 ha Atlantisch schor. Uitgaan van de mitigerende maatregelen waarbij het verwijderde substraat op het oorspronkelijke niveau wordt teruggebracht, kan herstel worden verwacht zodat deze aantasting een tijdelijk karakter heeft.

Naast het permanent verlies van droogvallend slik (0,5 ha) is er ook nog sprake van habitatverlies door de aanleg van de werkstrook met een standaardbreedte van circa 15 meter. Ook hier gelden de mitigerende maatregelen die er voor moeten zorgen dat het habitatverlies van 1,5 ha een tijdelijk karakter heeft.

8.3. Mitigerende maatregelen

Ter bescherming van de natuurwaarden zijn er voor het uitvoeren van dijkversterkingswerkzaamheden standaard mitigerende maatregelen opgesteld. Deze en enkele locatie-specifieke maatregelen zijn hieronder opgenomen.

- Op het traject dijkpaal 716 tot 718-01 (binnenzijde havendam) niet werken in het broedseizoen van de op het schor broedende vogels (in het bijzonder scholekster en tureluur, broedtijd 1 april t/m 30 juni), transportbewegingen zijn wel toegestaan; óf
Voor het broedseizoen starten met de werkzaamheden. Deze optie zal worden gebruikt indien de eerste optie werktechnisch niet haalbaar is.

- Geen activiteiten/werkzaamheden op der kruin en binnenzijde van de dijk van dijkpaal 716 tot 719 (exclusief havendam) in het broedseizoen van de aan de binnenzijde van de dijk broedende vogels (in het bijzonder de bruine kiekendief, broedtijd 1 april t/m 30 juli; óf Voor het broedseizoen starten met de werkzaamheden. Deze optie zal worden gebruikt indien de eerste optie werktechnisch niet haalbaar is.
- In verband met de relatief hoge aantallen foeragerende tureluurs bij voorkeur in juli geen werkzaamheden uitvoeren op traject dijkpaal 716 - 718-05
- Keuze voor opslagdepot in volgorde van afnemende voorkeur: locatie 2, 4, 3, 1.
- Vóór 15 maart wordt de vegetatie op het buitentalud en kruin zeer kort gemaaid.
- Langs de dijk wordt in één dezelfde richting gewerkt of gereden.
- Er wordt nooit overal tegelijk aan de dijk gewerkt; het zijn eenheden van materieel die langzaam langs de dijk opschuiven.
- Tussen twee 'dijkovergangen' wordt er wel over de gehele lengte geregeld met materieel gereden (meestal buitendijks heen, binnendijks terug).
- De breedte van werkstrook bedraagt maximaal 15 meter, gerekend vanuit de waterbouwkundige teen van de dijk. De werkstrook moet zo smal mogelijk worden gehouden, in zoverre dat technisch en logistiek uitvoerbaar is.
- De kreukelberm is maximaal vijf meter breed.
- Vrijkomende grond en stenen worden, waar het voorland uit slik bestaat, in de kreukelberm verwerkt en niet in de gehele werkstrook (stenen en grond zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdelen, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt). Perkoenpalen worden verwijderd en afgevoerd. Voorland (slik en schor) in de werkstrook dient op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook zijn gelegen dienen (vooraf) vastgelegd en (nadien) hersteld te worden.
- Geen opslag van materiaal en grond buitendijks buiten de werkstrook, ook niet in aangrenzende dijktrajecten.
- Geen betreding van het voorland buiten de werkstrook (personen noch materieel).
- Bij de keuze voor steenbekleding wordt gekozen voor een type waarbij de huidige vaatplanten en wieren terug kunnen keren en waar mogelijk betere groeiomstandigheden worden gecreëerd.
- Tijdens het werk controleren op het verschijnen van beschermde en kwalificerende soorten.
- Locatie specifieke mitigerende maatregelen ten behoeve van amfibieën, vogels en beschermde planten worden getroffen binnen de kaders van de gedragscode voor waterschappen.

8.4. Cumulatieve effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de cumulatieve effecten die gezamenlijk met de dijkverbeteringswerken een effect kunnen hebben op de hier behandelde natuurwaarden. Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld de verwachte zeespiegelstijging) en diverse menselijke activiteiten in het gebied; het gaat dan om activiteiten als scheepvaart, visserij en recreatie in het gebied maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid en de verbeterde diepgang van de vaargeul.

Door de werkzaamheden aan het dijktraject Westelijke Sloehavendam en Schorerpolder (ruimtebeslag en transport) vindt een tijdelijke verstoring plaats van vogels waarvoor de Westerschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Te denken valt aan rustende steltlopers (hvp functie), en aan foeragerende steltlopers, eenden en andere soorten. Verder zal 0,5 ha van de habitatype 1130 permanent verloren gaan en wordt 1,5 ha tijdelijk verstoord. Van habitatype 1330 wordt een tijdelijk verlies van 0,2 ha verwacht. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitats zijn recreatie, maar ook werkzaamheden in het kader van de verdiepingen van het estuarium en het vergroten van de veiligheid.

Autonome ontwikkeling

De Westerschelde is het enige overgebleven estuarium in het Deltagebied en wordt gekarakteriseerd door een hoge morfologische dynamiek die bepalend is voor het systeem, door stroming, getijdewerking en bijzondere natuurwaarden. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, zand- en slikplaten en schorren. Het systeem heeft door de jaren heen veel veranderingen ondergaan die het gevolg kunnen zijn van natuurlijke processen of menselijke ingrepen wiens effecten moeilijk van elkaar en van de natuurlijke processen zijn te scheiden. De ingrepen met de meeste invloed op de dynamiek zijn m.n. de inpolderingen van de afgelopen eeuw en het baggeren en storten ten behoeve van de verdieping, vaargeulonderhoud en zandwinning. De voornaamste gevolgen in betrekking op de hier behandelde natuurwaarden zijn:

- verlies aan laagdynamisch gebied zoals ondiepwatergebied en schorren;
- verstarring van de geulen (=vermindering van dynamiek);

De verschillende habitats van het gebied zijn zeer belangrijk als hoogwatervluchtplaats, broed-, rui-, rust- en foerageergebied voor verschillende groepen van vogels. Het verlies van laag dynamisch gebied betekent een afname van waardevolle habitats en van foerageermogelijkheden voor steltlopers. Als autonome

ontwikkeling wordt van een toekomstige zeespiegelrijzing uitgegaan met een effect op de droogvalduur van slikken en platen en daarmee de foerageermogelijkheden voor vogels.

Recreatie

Recreatie bestaande uit oeverrecreatie, sportvisserij en recreatievaart is relatief beperkt maar neemt autonoom toe. In het mondingsgebied van de Westerschelde zijn enkele grote stranden. Aan de rest van de Westerschelde vindt men plaatselijk oever- en dijkrecreatie, maar deze is niet van groot belang. Geluid en menselijke aanwezigheid kunnen broedende, foeragerende of rustende vogels en zeehonden verstoren. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun verstorende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien ze dichtbij een hvp, een slik of schor liggen. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen (o.a. afsluiten van onderhoudspaden) wordt voorkomen dat er (significant) negatieve effecten van recreanten als gevolg van de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Westerschelde te voorkomen.

Inpoldering en dijkversterking

In het verleden hebben diverse grote inpolderingen van met name schorgebieden plaats gevonden. Na 1953 vonden ook dijkversterkingen plaats. De werken hebben geleid tot een ruimtelijke vernauwing van het systeem, verlies of verstoring van habitats (o.a. afname van intergetijdengebied, schorren en slik) en beperking van sedimentatiemogelijkheden. Tijdens een nieuw dijkversterkingentraject is men in 1997 begonnen met de verbetering van de dijken langs de Westerschelde, in totaal 135 km. De dijkversterkingen hebben sinds die tijd geleid tot een afname van ca. 1 ha open water (habitattype 1130) en ca. 3 ha schorren (habitattype 1310, 1320, 1330). De werkzaamheden kunnen naast de boven beschreven effecten leiden tot verstoring van vogels (hoogwatervluchtplaatsen, broed- en foerageergebieden). Verdere dijkverbeteringsprojecten zijn gepland voor 2007. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen (zie 8.3.) worden negatieve effecten voor vogels en habitats verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels passende beoordelingen getoetst. Indien er beschermd habitat verloren gaat, voor dat een uitbreidingsopgave in de instandhoudingsdoelen is opgegeven, leiden de effecten van de werkzaamheden tot herstelopgave.

Baggeren en storten tbv. zandwinning, (vaargeul)onderhoud en verdieping

Het baggeren en storten van sediment (havenonderhoud, vaargeulverruiming en -onderhoud, zandwinning) is een direct ingreep op de hydrodynamiek en morfologie en kan gevolgen hebben voor waterbeweging, getijslag en sedimenttransport. De activiteiten kunnen uiteindelijk doorwerken op de ontwikkeling van het areaal intergetijdengebieden, slikken en schorren. De in het verleden uitgevoerde baggerwerkzaamheden tbv. de vaargeulverruiming (1996 en 2001) en jaarlijks onderhoud hebben geleid tot afname van oppervlakte en kwaliteit van bepaalde habitats bijvoorbeeld van platen en slikken en een afname van kwalificerende soorten. De met deze activiteiten verbondene scheepvaart kan een verstoring van de bodem, eventuele vervuiling en rustverstoring voor vogels betekenen.

Vaak kunnen de werkzaamheden ten behoeve van zandwinning, (vaargeul)onderhoud en verdieping niet los van elkaar worden gezien. Er wordt geen morfologische verandering verwacht als er toekomstig in de (toegangs)geulen wordt gebaggerd en/of in de diepe geulen wordt gestort. Er wordt niet vanuit gegaan dat de werkzaamheden de instandhoudingsdoelstellingen zullen aantasten mits het storten plaats vindt op aangewezen locaties b.v. in diepe en eerder hoogdynamische geulen in de buurt van de havens of vaargeul en buiten kwetsbare gebieden (> NAP -10m), en eerder in het westen b.v. in het kortsluitgeul Ebschaar van Spijkerplaat en in het midden van het estuarium dan in het oosten. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels passende beoordelingen getoetst.

Overige activiteiten

Windmolens staan of zullen komen te staan langs de Westerschelde op de locaties: Sloegebied, Kanaalzone, rond de geplande WCT, Ritthem, Borsele, Willem Annapolder, Perkpolder, Eendrachtspolder en Hoofdplaatpolder. Ze kunnen een verstorend effect hebben op vogels (vliegroutes, aanvaring, geluidshinder).

Door het baggeren en het transport ten behoeve van de verlegging van de kabels kan verstoring van (op slikken en platen) foeragerende of ruiende vogels plaatsvinden.

Bij het strandje van Baarland gaat 0,6 ha van het habitattype 1130 (estuaria) verloren. Als mensen naar de plaat van Baarland zwemmen of varen of naar het schor bij Baarland lopen, kunnen vogels worden verstoord.

Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitats verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

8.5. Conclusie passende beoordeling en cumulatieve effecten

Omdat op voorhand significante effecten op de soorten en habitats waarvoor de Westerschelde als speciale beschermingszone is aangemeld niet uitgesloten kunnen worden, is een passende beoordeling gemaakt van het dijkverbeteringsproject Sloehavendam / Schorerpolder, waarbij rekening is gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van de Westerschelde.

Er is onderscheid te maken in permanente effecten (verdwijnen/wijziging van habitats) en tijdelijke effecten (verstoring tijdens de uitvoering van de werkzaamheden).

Door de werkzaamheden (ruimtebeslag en transport) vindt een tijdelijke verstoring plaats van de functie van het gebied als hoogwatervluchtplaats, rustgebied, foerageergebied en broedgebied van vogels waarvoor de Westerschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Deze effecten worden door een aantal te treffen mitigerende maatregelen en/of door de aanwezigheid van slechts lage aantallen van bepaalde vogelsoorten beperkt, waardoor deze in relatie tot de in de Westerschelde beschikbare gebieden als niet-significant aan te merken zijn.

Door de veranderingen aan het dijklichaam treedt er een gering permanent verlies op van het habitatype slikken. Naast dit permanente verlies is er een tijdelijke aantasting van het habitat door de werkzaamheden. Mitigerende maatregelen moeten er voor zorgen dat de aantasting tot een minimum wordt beperkt en herstel voorspoedig zal optreden. De aantasting van de habitattypen betreft geen significante aantasting van de Westerschelde maar leidt wel tot een herstelopgaaf gezien de kwetsbaarheid van de betreffende habitattypen.

Cumulatieve effecten

In 2007 zullen meerdere dijkversterkingsprojecten (Cittershaven in het Sloehavengebied; de Melo-/Kleine en Molen-/Kruispolder oftewel Saeftinge II; Ellewoutsdijkpolder en mogelijk de Buitenhavens Terneuzen) worden uitgevoerd in de Westerschelde. Gezien de onderlinge afstand tussen deze dijkverbeteringslocaties, de vaak uiteenlopende functies van de locaties voor vogels en wat bekend is over de dagelijkse pendelbewegingen van steltlopers tussen foerageergebieden en hvp's, is het niet waarschijnlijk dat grote groepen van dezelfde vogels een effect zullen ondervinden van meer dan één van deze dijkverbeteringslocaties tegelijkertijd. De verschillende activiteiten vinden vaak ruimtelijk en tijdelijk van elkaar gescheiden plaats, en vogels kunnen op andere locaties uitwijken. Indien er beschermd habitat verloren gaat, dient dit te worden hersteld.

De in het verleden uitgevoerde baggerwerkzaamheden t.b.v. de vaargeulverruiming en jaarlijks onderhoud hebben geleid tot afname van oppervlakte en kwaliteit van bepaalde habitats bijvoorbeeld van platen en slikken en een afname van kwalificerende soorten. Door het nemen van mitigerende maatregelen (vernieuwde stortstrategie, fasering, etc.) zullen significant negatieve effecten toekomstig worden voorkomen. In conclusie worden er geen significant negatieve effecten verwacht van de dijkverbeteringswerkzaamheden in relatie met verdere menselijke activiteiten. Door de dijkverbeteringswerken kan het komen tot (tijdelijke) verstoring van vogels. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen wordt de verstoring zo ver mogelijk verzacht.

Op basis van deze passende beoordeling en de op dit moment best beschikbare informatie komen wij tot de

conclusie dat met het uitvoeren van de werken inclusief bovengenoemde mitigerende maatregelen de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde niet significant zullen worden aangetast, ook niet in cumulatie met de andere projecten en plannen.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk onder de door ons geformuleerde vergunningvoorwaarden.

9. Besluit

Gelet op het voorgaande, en gezien de ter zake ingekomen adviezen, verlenen wij de door u gevraagde vergunning 19d, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998 voor werkzaamheden verbetering steenbekleding dijktraject Westelijke Sloehaven en Schorerpolder in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinge.

Ter bescherming van de in het natuurmonument aanwezige natuurwaarden verbinden wij aan deze vergunning de volgende voorschriften:

1. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd overeenkomstig de bij de aanvraag ingediende plannen.
2. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd met in acht neming van de onder 8.3 genoemde mitigerende maatregelen.

3. Fasering van de werkzaamheden (tijdelijk en ruimtelijk) zodat altijd uitwijkmogelijkheden voor de vogels beschikbaar zijn.
4. Verstoring van fauna en schade aan aanwezige vegetaties dient tot een minimum te worden beperkt.
5. Bij de inzet van hydraulische machines dient te worden voorkomen dat er olie lekkage plaats vindt. Mocht er desondanks toch verontreiniging plaats vinden dan dient dit naar een erkende verwerker te worden afgevoerd.
6. Vrijkomend gebiedsvreemd materiaal dient tot buiten het natuurmonument te worden afgevoerd.
7. De uitvoering van de werkzaamheden leidt tot een herstelopgave die in nader overleg met de provincie Zeeland zal worden bepaald.
8. De houder van deze vergunning is verplicht deze op eerste verzoek te tonen aan personeel van politie, de provincie Zeeland en de Algemene Inspectie Dienst.
9. Bij niet nakomen van de voorwaarden van de vergunninghouder kan deze vergunning te allen tijden ingetrokken worden of kunnen nadere voorwaarden worden gesteld.
10. De aanvang van de werkzaamheden dient te worden gemeld aan de heer C. Beekman medewerker Handhaving van de provincie Zeeland (tel: 0118-631956 of per e-mail c.beekman@zeeland.nl).

Deze vergunning is geldig tot en met 31-10-2008.

Tegen dit besluit kunt u (en dat geldt voor iedere belanghebbende) schriftelijk bezwaar maken.

Het bezwaarschrift richt u aan:

Gedeputeerde staten van Zeeland, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In uw bezwaarschrift neemt u tenminste op uw naam, uw adres, de datum, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom, alsmede uw handtekening.

U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt indienen. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending (zie boven). Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw bezwaren geen rekening meer wordt gehouden.

Indien u overweegt bezwaar te maken, wordt u desgewenst een informatiefolder toegezonden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer 0118-631260. U kunt deze informatie ook downloaden via www.zeeland.nl/bestuurenorganisatie/bestuur/bezwaar-enberoep.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. Op grond van art. 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van een bezwaarschrift bij de voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om een voorlopige voorziening indienen, indien - gelet op de betrokken belangen - onverwijlde spoed dit vereist.

Uw verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening richt u aan:

Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Voor de behandeling van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

hoofd Afdeling Landelijk Gebied en Water.